

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Aqvæ Vitæ, De Fontibvs Salvatoris. hoc est, Doctrina
Evangelica De Meditatione mortis**

Kispenning, Henricus

Antverpiæ, 1583

Consolatio ex præcipuis Sacramentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46214)

CONSOLATIO EX BAPTISMI
SACRAMENTO.

Quanta sit Baptismi gratia, per quam originis sordibus abluti, Deo reconciliati sumus: & Christo Iesu insiti, ac per eum in filios adoptati Regni hereditatem expectamus. lapsi denique, sed verè & ex animo pœnitentes, vi fœderis à Deo nobiscum pacti, in gratiam denuò recipimur.

Valde consolatur agrotum BAPTISMI gratia, si **CAP. VI.**
rectè expendatur. Etenim prior natiuitas illa no-

stra ex carne & sanguine Ade patris nostri originem habet: unde & eius peccatum nos quoq. premit, stipendium habens mortem, sicut scriptum est: Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors: & ita in omnes mors pertransiit, in quo omnes peccauerunt. Sed addit Apostolus: Non sicut delictum, ita & donum. Si enim unius delicto multi mortui sunt: multò magis gratia Dei & donum, in gratia unius hominis Iesu Christi in plures abundauit, &c. Itaque Iesu Christi gratia, denuò ex aqua & Spiritu sancto renati, & abolitis omnibus prioris Natiuitatis vitis & maculis, mundati sumus: sicq. cum Deo, in Christo Iesu, reconciliati.

Rom. 6.
Rom. 5.

1. Corinth. v. 1. Et hec quidem fuistis: (videlicet, maximi peccatores) sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed iustificati estis in nomine Domini nostri Iesu Christi, & in Spiritu Dei nostri.

Ephes. v. Christus dilexit ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea: ut illam sanctificaret, mundans eam lauacro aqua in verbo vite, &c.

1. Petri 1. 1. Quod & vos nunc similis forma salutis facit Baptisma: non carnis depositio sordium, sed conscientia bona interrogatio in Deum, per resurrectionem Iesu

Z a

Iesu Christi, qui est in dextera Dei, deglutiens mortem, ut vita aeterna heredes efficeremur. BAPTISMVM appellat Apostolus Ablutionem, non sordium corporis, sed animi, qua conscientia pacata ac tuta coram Deo, fit bene respondens apud Deum: nimirum iam sentiens per acceptum Spiritum adoptionis & renouationis se habere Deum placatum, ac pium patrem.

Romanorum v. Reconciliati sumus Deo, per meritum Filij eius.

11. Corinth. v. Qui nos reconcilianit sibi per Christum: & dedit ministerium reconciliationis. quoniam quidem Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi, non reputans illis delicta ipsorum.

Coloss. i. In ipso complacuit, omnem plenitudinem inhabitare: & per eum reconciliare omnia in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius, sine qua in terris, sine qua in caelis sunt.

Nec solum in remissionem peccatorum, in nomine D. N. Iesu Christi baptizati sumus, sed & Deo reconciliati, sed & eidem, tanquam capiti nostro insiti, ac plane incorporati sumus: atque ita omnium meritorum eius & beneficiorum participes effecti, in filios Dei, & aeterna vita hereditatem adoptati sumus.

Galat. iii. Quicumque in Christo baptizati estis, Christum induistis. Omnes filij Dei estis per fidem, quae est in Christo Iesu.

1. Ioan. iii. Videte qualem charitatem dedit nobis Deus, ut filij Dei nominemur & simus.

Roman. viii. Si autem filij, & heredes: heredes quidem Dei, coheredes autem Christi.

Itaque qui iuxta carnalem nativitatem eramus filij hominis terrestres, nunc per hanc salutiferam regenerationem filij Dei excelsi facti, tanquam in pietissimis

patru

peris protectionem, ut filij charissimi suscipimur: & celestis Regni hereditatem, quodam adoptionis iure non minus expectamus. Addidit celestis Pater pignus hereditatis nostre Spiritum s. diffusum in cordibus nostris, qui fiduciam hanc nostram augeat: ut in quantis-que paucioribus, non aliter atque filij a patre indulgentissimo, omnia nobis bona speremus: ac de hereditate filiorum quandam obsequationem habeamus.

Ephes. 1.
Rom. 5.

Ephes. 1. & 4

Roman. VIII. Non accepistis spiritum seruitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus: Abba, Pater. Ipse enim Spiritus testimonium reddit spiritui nostro, quod sumus filij Dei.

Galat. III. Quoniam autem estis filij Dei: misit Deus Spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba, Pater. Itaque iam non est seruus, sed filius. Quod si filius: & heres per Deum.

Tit. III. Secundum suam misericordiam saluos nos fecit per lauacrum Regenerationis & Renouationis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde per Iesum Christum Saluatore nostrum: ut iustificati gratia ipsius, heredes simus secundum spem vite aeterna.

Sed Baptizati, proclinati sumus tamen ad peccandum: & saepe contingit nos quamlibet cautos praecipuum aliquo delicto, sicut scriptum est: Non est homo iustus in terra, qui faciat bonum, & non peccet. Itē: Quis potest dicere, mundum est cor meum, purus sum a peccato? Ob id Saluator noster ad Petrum dixit: Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lauet. designans carnis nostrae infirmitatem: qua facit, ut septies in die etiam cadat in terram & resurgat. Huic quoque malo subuenire dignatus est clementissimus Dominus. Nam Spiritum sanctum, ut dicitur est, cordibus nostris infundit: qui non solum vetustate peccatorum abolita, in nouam vitam hominem regenerat,

3. Reg. 8.
Eccl. 7.
Prouerb. 20.

Ioan. 13.
Prou. 24.

sed & contra obrepentia peccata sua gratia opem adhibet: & si per imbecillitatem carnis homo nihilominus non omnes lapsus vitauerit post Baptismum, propitiis indulgentiam pollicetur, ex vi fœderis nobiscum pacti. Nouum quippe fœdus inuit Deus cum filiis Ecclesie sue: cuius formula hæc est: Hoc erit PACTVM quod feriam cum domo Israël post dies illos, dicit Dominus. Dabo legem meam in visceribus eorum, & in corde eorum scribã eam: & ero eis in Deum, & ipsi erunt mihi in populum, &c. Et sequitur: QVIA PROPICIABOR INIQUITATI EORVM, ET PECCATI EORVM IAM NON MEMORABOR AMPLIUS.

Jerem. 31.
Heb. 8.

1. Cor. 12.

Ad hoc fœdus vel pactum non recipitur quisquam, nisi per Baptismum, quo S. Ecclesia, qua est corpus Christi, cuique hæc Constitutio solium facta est, inserimur. Ideo Apostolus Paulus dicit: In uno spiritu omnes nos in vnum corpus baptizati sumus: sicut Iudei sive gentiles. Cum igitur peccata nos premunt, supra modum incunda est prioris Lauacri, & cum Dei Reconciliationis, recordatio: atque noui illius fœderis Constitutio & Stipulatio, diuina vtique gratia & honoris Testimonium luculentissimum: iuxta quam verè poenitentes, cum fiducia ad Deum clamare, ac certo nos exaudiri, atque in gratiam recipi: insuper in omnium bonorum ius nobis in Baptismo acquisitum, ac per peccatum veluti amissum, per Poenitentiam iterum Dei gratia restitui: statuere possumus, ac firmiter credere. Verax est enim qui promisit: & vt falli à nemine, ita quoque neminem fallere potest. De hoc fœdere sunt & hæc S. Scripturæ loca.

Jerem. xxxii. Et feriam eis pactum sempiternum: & non desinam eis benefacere: & timorem meum dabo in corde eorum, vt non recedant à me. Et labor super eis, cum bene eis facero.

Jerem.

Jerem. 1. In Sion interrogabunt viam, huc facies con-
uenient & apponentur ad Dominum fœdere sem-
perno: quod nulla obliuione delebitur.

Baruch 1 1. Statuam illis Testamentum alterum
sempiternum, ut sim illis in Deum, & ipsi erunt mihi
in populum.

Ezechiel. x v 1. Recordabor ego pacti mei tecum in
diebus adolescentiæ tuæ: & suscitabo tibi pactum sempi-
ternum. Et recordaberis viarum tuarum, &c.

Cum ergo ad nos huius noui fœderis decretum perti-
neat: quid potest nobis miseris peccatoribus magis esse
consolationis, quàm hæc Baptismi gratia? Hæc efficit, ut
nulla sit desperandi causa: sed fortiter quidem peccato
repugnemus, præoccupati autem quopiam delicto, leua- Thren. 2.
re audeamus corda nostra cum manibus ad Dominum
in celos: cum Davide dicentes, Memor esto verbi tui Psal. 112.
sermo tuo, in quo mihi spem dedisti. Hæc me consolata est
in humilitate mea: quia eloquiũ tuum viuificauit me.
Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo: misere-
re mei, secundum eloquium tuum. Ideo idem Propheta
dixit: Sustinuit anima mea in verbo eius, sperauit ani-
ma mea in Domino. Omnia autem hæc diuina Benefi-
cia ex S. Baptismo nobis profinentia, Christus vnica Mar. 16.
hæc sententiæ complexus est: Qui crediderit & bap-
tizatus fuerit, saluus erit. qui vero non crediderit: con-
demnabitur.

CONSOLATIO EX POENI- TENTIÆ S.

Quod Deus nolens perire quos condidit, post Ba-
ptismum etiam labentes, non cessat reuocare ad
veniam: & spem æternæ Vitæ per Pœnitentiæ
medicinam restituit. Et qualis pœnitentis ani-
mus esse debeat.

Z 4

Mili-

CAPVT
LXXVI.
Iob 7.

Ezech. 18.
Pfal. 144.

Matt. 9.
1. Cor. 4.

Luc. 10.

Militia est vita hominis super terram, S. Iob attestante: unde nobis, perinde ut in praeliis corporalibus, se penumero contingit, ut resistere aduersario nostro pra impugnationum grauitate non valentes, vel per ignauiam negligentes, vehementer sauciati corrumpimus: & quam per Baptismum consecuti sumus vitam amittamus. Non vult tamen mortem peccatoris miserator & misericors Dominus, vere patiens & multum misericors: cuius miserationes super omnia opera eius, ac proinde huic rei amplius remedium instituit, nimirum Poenitentia Sacramentum: per quod lapsos resurgere liceret, quodque de venia & remissione peccatorum promissa certiore redderet poenitentem: non septies, sed septuagies septies.

Vnde Christus ad Apostolos, suos in terra Vicarios, sic loquitur: Matthæi xviii. Amen dico vobis, quaecumque alligaueritis super terram, erunt ligata & in caelo: & quaecumque solueritis super terram, erunt soluta & in caelo. Item, Ioannis xx. Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. Hinc non aliter accipienda est vox Sacerdotis legitime absoluentis, quam ipsius Iesu Christi ad paralyticum: CONFIDE FILI, REMITTUNTUR TIBI PECCATA TVA. Ille minister tantum est, & dispensator mysteriorum eius: sed ipse Christus author. Quare cum nobis peccata condonantur per Ecclesiae ministrum, cogitabimus hunc non sua, sed Iesu Christi vti potestate: ut fides nostra atque spes non in homine sint, sed in Deo viuente. Hic est Samaritanus ille Euangelicus, qui homini à latronibus despoliato, ac grauissimis plagis afflicto appropinquans, ceteris praeteruentibus solus misericordia mouetur: & totus saluti hominis vulnerati intentus, Sacramentorum suorum

forum alligamenta adhibet: qui solus sanat contritos Psal. 146.
 corde, & alligat contritiones eorum.

Commendat ergo Deus immensam suam erga nos
 Misericordiam: qui nō solum uniuersa prioris vite de-
 bita, per Baptismi gratiam semel nobis condonat, sed
 etiam sequentibus lapsibus nostris eadem sua Bonitate
 subuenit: & cum Regenerationis dona vel malitia no-
 stra, vel ignorantia, vel imbecillitate nature prolapsi,
 violauerimus, non nos tamen abiicit: sed nolens perire
 quos condidit & redemit, nō cessat renocare ad veniam,
 & spem Vitae aeternae per POENITENTIAE M E-

DDICINAM restituit. Hac onem perditam reportat Luc. 15.

ad caulam: & creaturam suo reddit Creatori: & pec-
 catorem ex profundo flagitiorum subleuatum, & in-
 ferni faucibus ereptum, inter Angelos collocat. Quem
 igitur ad Poenitentiam non inuitet tanta Domini Boni-
 tas? Qui peccatis nostris iustam Dei iram meruimus, Psal. 102.

ne expauescamus redire ad eum. Bonus est, benignus est:
 non secundum peccata nostra faciet nobis, neque secun-
 dum iniquitates nostras retribuet nobis. Non ut index
 debitam infliget poenam: sed ut pater grauitā nobis ad
 se reuersis prestabit misericordiam. Sic nobis fecit, cum Rom. 5.

inimici essemus, per mortem suam nos reconcilians Deo:
 multo itaque magis reconciliatis miserendo perget esse
 benignus. tu tantummodo noli obliuisci omnes retribu-
 tiones eius. Nec te magnitudo praeceptorum criminum,
 quominus ad eum conuertaris, absterreat: quia propi-
 tiatur omnibus iniquitatibus tuis, & sanat omnes infir-
 mitates tuas. Qui redimit de interitu vitam tuam: qui
 coronat te in misericordia & miserationibus. Qui re-
 plet in bonis desiderium tuum.

Tanta autem huius vis est Poenitentiae, ut immuta-
 bilis Dei mutare posse sententiam videatur: & cum eius
 voluntati

- voluntati resistere nemo audeat, tamen contra excita-
tam eius iram Pœnitentiæ vires præualeant. Ideo in Ie-
remia dicit: Repente loquar aduersum gentem & ad-
uersus regnum, ut eradice[m] & disperdam illud. Si pœ-
nitentiã egerit gens illa à malo suo quod locutus sum
aduersus eam: agam et ego pœnitentiã super malo quod
cogitavi ut facerem ei. Et subito loquar de gente & de
regno, ut adificem & plantem illud. &c. Testantur hoc
duorum Regum diuersi exitus, Pharaonis & Nabo-
chodonosor: quorum alter toties flagellatus, duritiã cor-
dis non dimisit, ideoque cum toto exercitu, qui ipsum se-
quebatur, fluctibus obrutus perit: alter mente captus,
& ex hominibus abiectus, cum feris & bestiis versatus,
quod Deum contempserat, inter aduersa reddito sensu
respiciscens, Deo sese submisit, & veniã ab eo petiit: qui
miserante, calamitatibus liberatus, & in regno fuit re-
ceptus. Huc referri debet, quod in Iona Propheta legi-
mus: Locutum esse Dominum contra Nininitas, ut dis-
perderet eos: at vero ut vidit opera eorũ, quia conuersi
sunt à via sua mala, rescissa pœnarum sententiã, iram
suam in subitam commiserationẽ conuertisse. Misertus
est, inquit, Deus super malitiã quã locutus fuerat, ut
faceret eis, & nõ fecit. O pœnitentiã, misericordiã mater,
magistra virtutum, magna opera tua, quibus reos solu-
tis, ac rescicis delinquentes, lapsos releuas, recreas despe-
ratos. Per te nobis Christus regnum calorũ appropia-
tum designat, dicens: Pœnitentiã agite, appropinqua-
bit enim regnum calorũ. Per te subito rapuit latronem
ad regnũ: per te David post flagitium, felix iterũ rece-
pit Spiritum sanctum: per te Manasses post cruenta fac-
cinora, ecce meruit fieri acceptabilis: per te Petro Apo-
stolo, postquam ter rogauit Dominum, data est indul-
gentiã dextera: per te filius prodigus regressus ad patrem,
non solam

Ierem. 18.

Exod. 14.

Dan. 4.

Iona 3.

Chryf. de
Pœnitentiã.

Matth. 3.

Luc. 21.
1. Reg. 12.
1. Paral. 33.
Luc. 22.

Luc. 15.

non solum amplexus osculumq³, sed etiam epulum viti-
 saginati, vestemque insignem promeruit adipisci.

Sed audiant qui agunt penitentiam, (inquit S. Am-
 brosius) quomodo agere debeant: quo studio, quo affectu,
 qua mentis intentione, qua intimatorum concessione vi-
 scerum, qua cordis conversione. Vide, inquit Ieremias,

Domine, quia tribulor: venter meus turbatus est a ste-
 tu meo: conuersum est cor meum. Cognouisti intentio-
 nem animi: fidem mentis cognosce, & habitum corporis.

Sederunt, inquit, in terra, tacuerunt seniores filie Sion,
 & imposuerunt terram super caput suum, praecinxerunt
 se cilicio, deduxerunt in terram principes, virgines Hie-
 rusalem descenderunt in lachrymis, oculi mei caligave-
 rant. Quin & perfecta Penitentia, (ait D. Chryso-
 stomus) cogit peccatorem omnia libenter sufferre: in corde

eius Contritio, in ore eius Confessio, in opere tota Humi-
 litas. Cuius similitudini Penitentiam comparemus?

Sic est, quomodo ager fructifer, aut vinea secunda, aut
 etiam arbor fructifera: fructus eius edu peccator fame-
 licus, proficit in fiducia Dei, acceptaque remissione,

pinguescit in vita: & haec sunt verba eius. Domine
 ante te omne desiderium meum: & gemitus meus a
 te non est absconditus. Clamorem meum, suspirium-
 que intellige: pavor peccati sollicitat me, pondus con-
 scientiae meae deprimat me: & non est mihi spes viuendi,
 neque fiducia moriendi: iudicium tuum Deus vereor.

& penas timeo preparatas impiis. Tali animo peniten-
 ti remissio datur, & vita donatur: nec regnum deerit a
 Domino tribuendum, &c.

Neque verò conturbare nos debet, si ipsa necessitas,
 & corporis habitum, & temporis mensuram non ad-
 moueat. Sufficit hic ex toto corde, vbi Deus videt, con-
 uerri: sicut vidit cor Davidis, quando ille increpatus a
 Prophe-

Ambros. de
 Penitentia,
 lib. 2. cap. 6.

Thren. 1.

Chryf. ser.
 de Peniten-
 tia.

Psal. 37.

2. Reg. 11. *Propheta grauius, post comminationes terribiles Dei exclamauit, dicens: PECCAUI. & mox audiuit: ABSTVLIT PECCATVM TVVM. Tantum valent tres Syllaba. Tres enim syllaba sunt, Peccauit: sed in istis tribus syllabis, flamma sacrificij cordis eius ad celum ascendit.*

Ambros. in Exhortat. ad pœnitentes.

CONSOLATIO EX S. EUCHARISTIÆ SACRAMENTO.

Exuberantissimã esse S. Eucharistiæ gratiam: quippe quæ peccatorum remissionem ex Iesu Christi D. N. Passione & Morte proponit, nos reficit in hac peregrinatione & sustentat, viuificat, & ad immortalitatem reparat.

CAPVT VIII.

Nec verbis exprimi potest, quàm exuberantè consolationem adferat Eucharistiæ Sacramentum: quod propterea Christus iam iam moriturus instituit, ut penes nos esset amarissima Passionis & Mortis eius memoria: nimirum Corpus eius in mortem traditum, & sanguinem profusum esse in remissionem peccatorum. Voluitq; hoc sacrosancto Mysterio mortem suam annunciari in omnes omnium seculorum generationes. Primum quidem, ut cumulata in nos Dei beneficia, maxime autem summum hoc Iesu Christi sacrificium, gramine recolamus, atque fiduciam de remissione peccatorum, pœnitentes ex animo in nobis accendamus: insuper S. Eucharistiæ huius perceptione virtutem gratiæ spiritualis & vitam animæ hauriamus. Non enim vita & gratia nobis deesse potest, cum nosmet, iuxta Apostoli præceptum, rite probantes vita & gratiæ summum auctorem.

1. Cor. 11.

ibid.

Ante omnia ergo gratias oportet agere Deo, cum pro vniuersis suis in nos beneficiis, tum verò peculiariter, quia

quia quod erat apud eum omnibus pretiosius, unigenitum
 pro nobis filium dedit: & quidem cum adhuc essemus
 eius inimici. Ideo in Osee dicitur: Convertere Israël
 ad Dominum Deum tuum: quonia corruiisti in iniqui-
 tate tua. Tollite vobiscum verba, & conuertimini ad
 Dominum, & dicite ei, Omnem aufer iniquitatem, &
 accipe bonum: & reddemus vitulos laborum nostro-
 rum. Sane hominum beneficia recordantes vehementius
 eorum amore succendimur: multo: gatur magis (aut Chry-
 sostomus) beneficiorum in nos Dei memores, studiosiores
 erimus ad ipsius mandata seruanda. Idcirco Apostolus
 dixit, Et grati estote. Optima quippe beneficiorum cu-
 stos est, ipsa memoria beneficiorum, & perpetua gratia-
 rum confessio. Propterea & reuerenda ac salutaria My-
 steria, qua in omni certe ecclesia congregatione celebra-
 mus, EUCHARISTIA, id est, gratiarum actio nuncu-
 patur. Sunt enim beneficiorum recordatio plurimorum:
 capitque ipsum diuina erga nos Charitatis ostendunt.
 Fit hac gratiarum actio illustrior Deoq; acceptior, cum
 non tantum pro his qua bona putamus, sed etiam qua nos
 coarctant, et contra nostram veniunt voluntatem, in Dei
 praconium mens lata prorumpit. Ideo haec actio gratia-
 rum (ut scribit D. Hieronymus) apud prudentes vi-
 ros, & generaliter & specialiter obseruatur. Generali-
 ter, ut gratias agamus Deo, quod sol oritur, dies currit,
 nox mutatur in requiem: splendore lune tenebrae tempe-
 rantur, & ortu occasuq; stellarum tempora mutantur
 & redeunt: quod nobis seruiunt pluuia, terra parturit,
 elementa famulantur: quod tanta animalium varietas,
 vel ad vehendum, vel ad operandum, vel ad ve-
 sendum, vel ad tegmen, vel ad exemplum, vel ad mi-
 raculum data sunt, & ad extremum quod nati sumus,
 quod subsistimus, quod in mundo quasi in quadam domo
 potentis-

Chryf. in
 cap. 8. Matt.
 Hom. 16.
 Coloss. 3.

Hieron. in
 cap. 5. Epist.
 ad Ephesios.

potentissimi patris familiars procuracionem gerimus: & totum quidquid in mundo est, nostri causa intelligimus procreatum. Specialiter vero, cum in Dei beneficis quibus nobis accedunt gratulamur. Sed hoc & Iudeus fuit, & publicanus & ethnicus. Christianorum propria virtus est, etiam in his qua aduersa putantur, referre gratias creatori. Si domus corruerit: si amantissima uxor & filij vel captiuitate, vel veneno, vel naufragio intercepti sint, si diuitias proscriptioe perdidimus: si finitatem innumerabiles morbi frugerint. Qui sibi factiores videntur, solent Deo referre gratias, quod de periculis vel de miseris liberati sunt: sed hac virtus est maxima, ut in ipsis periculis atque miseris, Deo gratias referantur, & semper dicamus: Benedictus Deus: minora nescio sustinere quam mereor, hac ad mea peccata parua sunt: nihil mihi dignum redditur. Hic animus Christiani est: hic crucem suam tollens sequitur Saluatorem. Qui autem, sicut diximus, gratias agit Deo & Patri, in mediatore Dei & hominum referat eas Christo Iesu: quia nisi per illum accedere non valemus ad Patrem. Per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper Deo: id est fructum labiorum confitentium nominis eius.

Deinde & fiducia de Remissione peccatorum vehementissimè in nobis, si verè eorum nos poenitet, excutitur & inflammatur. Etenim quia ad redimenda hominum peccata Christus uenerat, nimirum corporis & sanguinis sui dispendio, sicut in Esaiâ dicitur: Tradidit mortem animam suam: voluit sanè eiusdem Corporis quod daturus, Sanguinisq; què fusurus erat, Sacramentum, perpetuis temporibus perpetuum esse de remissione peccatorum Testimonium: nempe, Mortem suam, & sanguinis profusione, in omnia secula, in iis qui verè poenitent, ad delenda peccata esse perquam efficacem. Sicut Apostolus dicit: Iesus Christus heri & hodie: ipse &

Matt. 10. 16.
Luc. 9.
1. Tim. 2.
Heb. 13.

Esa. 53.

Ibidem.

sentia. Atq. ideo hoc suo sanguine ob signauit nouū illud
 in quo pollicitus est remissionem peccatorū: de quo
 Spiritus sanctus in Ieremia contestatus est, dicens: Ecce
 dies uenient, dicit Dñs, & consummabo super domum
 Israël, & super domū Iuda, TESTAMENTVM NOVM
 &c. de quo videatur, quæ supra Cap. VI. in Sacramēto
 Baptismi dicta sunt. Et huc faciunt uerba S. Pauli:
 Accēstis ad Testamenti noui MEDIATOREM IESVM:
 & Sanguinis aspersione melius loquentem, quā Abel.
 Cum itaq. peccatorum moles nos premit, & Satan suas
 ad mouet machinas, ut nos ad desperationē adigat: re-
 colamus immensam Dei Patris charitatem, qua sic di-
 lexit mundū, ut filium suum unigenitū daret: ut omnis
 qui credit in eum nō pereat, sed habeat uitam eternam:
 quem proposuit propitiatorē per fidē in Sanguine ipsius.
 Regulam itidem insignem illam dilectionē & obedi-
 entiam, unigeniti filij Dei, qua calicem Passionis bibit, fa-
 ctus obediens Patri usque ad mortem, mortem autem
 crucis: in quo habemus redemptionē per sanguinē eius,
 remissionem peccatorum, secundum diuitias gratia eius:
 & in his meditates, animū nostrum nutantē, spe qua-
 dam ac fiducia suffulciamus. Si enim cum inimici esse-
 mus, reconciliati sumus Deo, per mortem filij eius, mul-
 to magis reconciliati, salui erimus in uita ipsius.
 Quin & hoc uinifico cibo potuq. dignē utentes, resi-
 cimur ac sustentamur in hac uita nostra militia & per-
 egrinatione, nullo non certaminum genere, & aruma-
 tum pondere pregrauati: donec perueniamus cum Elia
 ad montem Dei Oreb. Ideo dicit propheta Dauid: Pa-
 rati in conspectu meo mensam, aduersus eos qui tribu-
 lent me. Et rursum: Memoriam fecit mirabilium suo-
 rum misericors & miserator Dñs, escā dedit timentibus
 s. Escam certē dedit: non talē, qualis est hac tēporalis
 seu corpo-

Hebr. 13.

Iere. 17.

Heb. 8. & 10.

Heb. 12.

Ioan. 3.

Rom. 3.

Philip. 2.

Eph. 1.

Colos. 1.

Rom. 5.

Iob. 7.

2. Cor. 5.

3. Reg. 19.

Psal. 22.

Psal. 100.

seu corporalis, paulisper atque ad tempus sustentans vitam, & corpus reficiens, quod nihilo secius imbecille permanet, & suo tempore quantumuis pastum æque castum est: sed quæ facit, ut verè satureremur, sicut in Psalmo dicitur: Edent pauperes & saturabuntur, & laudabunt Dominum qui requirunt eum, atque ita in Domino contra hostes spirituales confortemur. Præstat uero hæc esca verum & solidum nutrimentum, ut non esuriamus neque sitiamus in æternū. Ideo Christus dicit: Ego sum panis vitæ: qui venit ad me, non esuriet, & qui credit in me, non sitiet in æternum. Hic est panis de cælo descendens: ut si quis ex ipso manducauerit, non moriatur in æternū. Ego sum panis uiuus, qui de cælo descendi. Et iterum: Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus. O quàm suauis est Domine spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, purissimum de cælo præstito, esurientes replens bonis, fastidiosos diuites amittis inanes.

Ad hæc digna Mysterij huius participatione, in membra Christi transimus, & unimur cum illo: non solum secundum spiritum fide & charitate, sed vera corporis unione: ut iam ipsi velut membra capiti inhaeramus, & unum cum illo corpus efficiamur, qui corpus eius sumimus. Ex qua unione hic nobis salutaris fructus redundat, ut in Christo manentes, vitam æternam, & similem cum illo immortalitatis gloriam, in ipso, & per ipsum possidere possimus. Quæ autem lingua explicare, imò quæ mens cõprehendere valet hunc ardentem Christi in nos amorem: quippe cui non satis fuit, homo pro nobis fieri, colaphis cædi, nisi & semetipsum nobis commiseret: ut non fide tantum, verum & ipsa re nos suum corpus efficeret? Cogita ò homo, quali sis insignitus honore, quali mensa si uaris: quod angeli videntes horrescunt, hoc nos

Psal. 11.
Ephes. 6.

Ioannis. 6.

Sap. 11. 16.

Philip. 3.

Chrysof. ad
pop. Antioch.
Hom. 60. &
61.

scimus, huic nos unimur: & facti sumus unū Christi corpus, & una caro. Quis loquetur potentias Domini, Psal. 105. auditas faciet omnes laudes eius? Vnum quid utiq; efficiamur tanquam corpus capiti coaptatum: vnum efficiamur, veluti surculi generosissimo stipiti insiti: unde fit, ut vero cibo potuq; Corporis & sanguinis Christi, qui Vita est, viuificemur & ipsi, & ad immortalitatem repareremur: vitam inde sicut ex vite palmites trahentes.

Cum enim sit ex substantia Patris Christus, naturaliter Vita est, cuncta viuificans: quo fit, ut & is uiuat, & eandem quam Christus, immortalitatis etiam habeat prerogatiuam, qui ex eo dignè manducat. Itaque corpora nostra quamuis insinitis hic calamitatibus, ac tandem etiam morti obnoxia sunt, verè corpora humilitatis & mortis: tamen in corruptionem deuenire nō possunt, & vitam non percipere, qua à Domini corpore & sanguine aluntur: sed quia panem vita suscipiunt, immortalitatem consequentur, et omnia interitus mala effugiet. Nec officit, quia fideles qui Christo participarunt, corpore moriuntur. Nam etsi hac communi omnium morte cadere videantur, viuunt tamen Deo; ut S. Paulus ait. Rom. 6. 14.

Neg. in hac cum Christo coniunctione nobis solum spes datur, fore, ut corpora nostra aliquando ad incorruptibilem statum reparentur, & immortalitatem consequantur: verum etiam hanc habemus fiduciam, dum in hac lacrymarum valle degimus, in Christo capite nostro securissime nos posse viuere: ut qui nostri, non secus atque sui ipsius corporis curam habeat: (qui enim adheret Dño, 1 Cor. 6. unus spiritus est) ut nullus nos attingere possit malignus, Zach. 3. quin ipsum in nobis attingat Dñm: imò pupillam oculi eius.

Postremò quoniam duo quedam hoc Sacramentum nobis commendat: capitis eximiam erga sua membra Charitatem, & membrorum inter ipsam Societatem ar-

Etissimam

Etissimam: conduplicatur solatium. Nam quicquid boni est in corpore, à capite Christo desluit, ac membrorum omnium commune est: ut in corpore animantis, licet diuersa sint membra variis officijs destinata, tamen vita à capite proficiens, eadē per omnia membra diffunditur, tam indiuidua societate, ut, quemadmodū docet Apostolus Paulus, si doleat vnum membrum, dolent ad omnia perueniat: si gaudeat vnum membrum, gloria sit omnium communis. Nec cōtractior est in corpore mystico Christi gratia, quā in animalis corpore natura: nec potest esse pauper Ecclesia, quae tam diuiti capiti est cōiuncta, in quo habitat omnis plenitudo Diuinitatis corporaliter: nec destitui potest membrum, quod à tot Sanctorum millibus subleuatur.

1. Cor. 12.

Coloss. 2.

CONSOLATIO EX VNCTIONIS
INFIRMORVM. SACRAMENTO

CAPVT

IX.

Iac. 5.

Quis vsus S. Vnctionis, & Mysterij explicatio.
DE S. Vnctione infirmorum sic habet Apostolus Iacobus: Infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros ecclesiae, & orent super eum, vngentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei saluabit infirmum, & alleniabit eum Dominus: & si in peccatis sit, remittentur ei. Quò magis ingrauescit corporis morbus, eò magis etiā angitur plerunque infirmi animus: praesertim cum expendat quod scriptū est: Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi: ut referat vnusquisq. propria corporis, prout gessit siue bonū siue malū. Nec dubiū est, lupū illū infernalem homini peccatori eo momento omnia peccata tanquam in tabella depicta, ob oculos versare, et cōmeritam poenā exagregare: ut quocunq. se vertat, nil nisi tribunalia & gehennas conspiciat. Attamen hic rursum sollicitè succurrat Dei Opt. Max. benignitas: com-

2. Cor. 5.

Ephes. 6.

ta: communit ad hoc certamen militem suum panoplia
 cuncti, aduersus omnes insidias diaboli, ut possit resiste-
 re in die malo: & in omnibus perfectus stare. Induit lorica-
 mam iustitia, & scutum tribuit fidei ad extinguendum
 omnia tela nequissimi ignea. Suggestit quoque fomentum
 inbecille fidei peccatoris infirmi, ne qua fiat, ut à spe
 diuina misericordia excidat: eiusdemque diuina sua
 misericordia pinguedine, vulnera cunctosq. dolores ani-
 ma eius sanat. Hoc significatur externò Sacramenti hu-
 ius elementorex cuius visibili forma, inuisibilis que intus
 confertur, euidenter apparet Gratia. Est enim Signum
 interioris atque spiritualis Vnctionis: ut cum corporis se-
 mul ac animi morbo oppressi fuerimus, in Christo respi-
 remus, qui est vnctus oleo letitia prae participibus suis:
 cuius Misericordia saepius in Scripturis Olei nomine
 exprimitur. Superfertur enim oleum ceteris liquoribus,
 atq. supernatur: & ita. Dei Misericordia cunctis super-
 eminet eius operibus: et plus ceteris in homines elucescit,
 Misericordia superexaltat iudiciū: & miseraciones eius
 super omnia opera eius. Insuper oleum dolores vulne-
 rum mitigat, & sanat tumores & vlcera: Dei verò mi-
 sericordia plagas anima nostra curat, omnemq. depellit
 languore peccati, ut canit Propheta. Qui propitiatur, in-
 quit, omnibus iniquitatibus tuis: qui sanat omnes infir-
 mitates tuas. Qui replet in bonis desiderium tuum: qui
 coronat te in misericordia & miseracionibus. Demū qui
 palastrā subire debebāt aut luctā, oleo delibuti prodi-
 bent in mediū, quo eorū corpora ad id genus certaminis
 essent accommodatiora: sic in acie contra aërias potestates
 certaturis suā Deus misericordiā elargitur: ea nos prae-
 uenit, suggeritq. vires, quibus in tā difficili prelio robu-
 sti, suaq. ope vndiq. muniti, tandē victores euadamus.
 Ideo S. Propheta ait ad Dñm: In te eripiar à tēratione: et al. 17.

Psal. 144.
 Cyril. in
 Ioan. lib. 4.
 cap. 14.
 Iacob. 2.

Psal. 144.

Psal. 102.

et al. 17.

Pfal. 26.

& in Deo meo transgrediar murum. Et iterum: Dominus illuminatio mea & salus mea: quem timebo? Dominus protector vitæ meæ; à quo trepidabo? Si confitit aduersum me castra, non timebit cor meum. Si exarsit aduersum me prælium, in hoc ego sperabo. Rursum in loco: Fortitudinem meam ad te custodiã, quia Dominus susceptor meus es. Deus meus misericordia eius præueniet me.

Pfal. 58.

Accedit huc Oratio fidei, hoc est, quæ ex vera & pura in Deum fide proficiscitur: quæ sanè plurimum confert emolumentum ægroto, eiusq; animũ valde confirmat: solet: ut confidat se à Deo tanquam vitium eius membrum respici: eoq; minus dubitet se Domini esse, siue uiuat, siue moriatur.

Rom. 14.

OBIECTIONES SATANÆ ET RESPONSIONES FIDELIS ÆGROTI
AD EASDEM.

Aduersus insidias diaboli, & quasuis tentationes, quid faciendum: & quomodo ei resistendum.

CAPVT

X.

Ioan. 14.

Saluator noster Iesus Christus apud Ioannem docet: Venit princeps mundi huius, & in me non habet quicquam. Itaque dubium non est, quin quod ausus est Satan in Dominum nostrum Iesum Christum capere nostrum, audeat & in nos, qui membra eius sumus. Sed non est quod trepidemus: quoniã quidem sub alio Christi tutissimi sumus. Sic namque in Malachia dicitur: Orietur vobis timentibus nomen meum Sol iustitiæ, & sanitas in pennis eius. Huc spectat imago GALLINÆ, quæ se Christus comparare dignatus est: nimirum, ut ad huius alitis ingenio & natura, suum in nos affectum declararet. Nam ob oculos videmus penè quotidie, quædam acerba

Malach. 4.